

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 21.4.2010
COM(2010)159 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Akcijski načrt EU za podporo razvojnim ciljem tisočletja v dvanajstih točkah

{SEC(2010) 418}

{SEC(2010) 419}

{SEC(2010) 420}

{SEC(2010) 421}

{SEC(2010) 422}

KAZALO

1.	Leto 2010 kot ključno leto za ukrepanje in odgovornost.....	3
2.	Ukrepanje EU za pospeševanje napredka v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja	4
2.1.	Verodostojen načrt za izpolnjevanje zavez glede pomoči leta 2015.....	4
2.2.	Učinkovita uporaba pomoči: boljša izkoriščenost uradne razvojne pomoči, večja vrednost pomoči	6
2.3.	Evropska bližnjica do razvojnih ciljev tisočletja	6
2.4.	Proaktivni delovni program za usklajenost politik za razvoj.....	9
2.5.	Uporaba domačih sredstev z boljšim obdavčenjem.....	9
2.6.	Krepitev regionalnega povezovanja in trgovine za spodbujanje rasti in zaposlovanja	10
2.7.	Uporaba inovativnih virov financiranja za reševanje globalnih izzivov.....	11
2.8.	Preskusni primer v zvezi s podnebnimi spremembami.....	13
2.9.	Razvoj in varnost.....	13
2.10.	Struktura svetovnega upravljanja.....	13
3.	Nadaljnji razvoj.....	14

1. LETO 2010 KOT KLJUČNO LETO ZA UKREPANJE IN ODGOVORNOST

Komisija je nedavno v strategiji 2020 predstavila svojo vizijo EU za naslednja leta¹. V zvezi s tem se bo razvojna politika EU osredotočila na ponovno prizadevanje za izpolnitev razvojnih ciljev tisočletja do leta 2015.

Pred desetimi leti so se svetovni voditelji strinjali, da se bodo odločno borili proti različnim razsežnostim svetovne revščine. Strinjali so se, da je treba s časovno omejenimi in izmerljivimi cilji do leta 2015:

- za polovico zmanjšati revščino in lakoto,
- zagotoviti osnovnošolsko izobrazbo v celoti za vse,
- odpraviti razlike med spoloma,
- za dve tretjini zmanjšati umrljivost mater in za tri četrtine zmanjšati umrljivost otrok,
- zaustaviti širjenje virusa HIV/aidsa ter razširjenost malarije in drugih hudih bolezni,
- zagotoviti okoljsko trajnost,
- oblikovati svetovno partnerstvo za razvoj.

Razvojni cilji tisočletja so prvi sklop skupnih razvojnih ciljev na mednarodni ravni. Prispevali so k vzpostavitvi doslej največje ravni soglasja, pri čemer morajo še naprej usmerjati in zagotavljati mednarodno podporo. Poudarjajo, kako pomemben je pristop k razvoju, ki temelji na človekovih pravicah.

Le pet let pred koncem dogovorjenega roka leta 2015 se bodo svetovni voditelji med 20. in 22. septembrom 2010 zbrali v New Yorku na plenarnem zasedanju ZN na visoki ravni za pregled razvojnih ciljev tisočletja. Njihov namen je zagotoviti celovit pregled dosežkov in pomanjkljivosti ter se dogovoriti o dejanskih ukrepih za pospeševanje napredka.

Sedanje razmere so neenotne. Napredek se močno razlikuje med posameznimi razvojnimi cilji tisočletja in med regijami, pri čemer so ključne spremenljivke napredka gospodarska rast, dobro upravljanje in kakovost domačih politik. Napredek v zvezi z zmanjšanjem skrajne revščine ter drugimi cilji, kot so splošno osnovnošolsko izobraževanje, enakost spolov v osnovnošolskem izobraževanju in dostop do vode, je na svetovni ravni trden in trajen. Vendar približno 1,4 milijarde ljudi še vedno živi v skrajni revščini (51 % v podsaharski Afriki), ena šestina svetovnega prebivalstva pa je podhranjena. Umrljivost mater in otrok se skoraj ni zmanjšala, pa tudi obeti v zvezi z dostopom do sanitarnih storitev so slabi.

Ker je leto 2010 evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti, se izziv v zvezi z revščino dejansko ne konča na mejah EU, pri čemer tudi rešitve zanjo ni mogoče najti le znotraj teh meja. Nedavno zaporedje svetovnih kriz je pokazalo, kako medsebojno povezan je svet: finančne krize, pandemije in podnebne spremembe vplivajo na vse države, pri čemer je

¹ COM(2010) 2020.

njihov vpliv pogosto najmočnejši v revnih državah. Da bi dosegli varno okolje za vse, mora globalizacija postati bolj trajnostna in pravičnejša.

Spodbujanje razvoja je zato bistveni del odziva Evrope na današnje globalne izzive. Leto 2010 je za EU na vseh ravneh in za njene partnerice leto priložnosti, saj si lahko ponovno in usklajeno prizadevajo za doseganje razvojnih ciljev tisočletja. To leto je tudi leto odgovornosti, pri čemer je za razvojne cilje tisočletja in uradno razvojno pomoč določenih veliko vmesnih ciljev in mejnikov, vključno s cilji iz programa ukrepanja EU².

EU je lani sprejela sklop ukrepov za podporo državam v razvoju pri obvladovanju krize³. Veliko teh ukrepov, kot je mehanizem Flex za ranljivost, je bilo že izvedenih ali se še izvajajo⁴. Drugi so obravnavani v nadaljevanju. Ne gre le za razdelitev pomoči: gre za vzajemno zaupanje v globalno partnerstvo. Osmi razvojni cilj tisočletja izpostavlja pomembnost okrepljenega mednarodnega sodelovanja, ki je potrebno za izpolnitev vseh drugih razvojnih ciljev tisočletja. EU bo še naprej gonilna sila globalnega razvoja, pri čemer bo predstavila, na kakšen način izpolnjuje svoje obljube. Zagotovitev, da se bo v politikah donatorjev in partnerskih držav ohranila trdna politična in finančna usmerjenost k razvojnim ciljem tisočletja, je vsekakor v interesu EU. Začetek veljavnosti lizbonske pogodbe pomeni novo obdobje na področju razvojne politike EU, pri čemer so EU in njene države članice začele tesneje usklajevati svoje politike.

To sporočilo vsebuje akcijski načrt EU s številnimi posebnimi srednjeročnimi ukrepi za podporo razvojnim ciljem tisočletja. Spremlja ga pet delovnih dokumentov služb⁵ o razvojnih ciljih tisočletja, učinkovitosti pomoči, financiranju razvoja, pomoči za trgovino in delovnem programu za usklajenost politik za razvoj 2010–2013, v katerih je navedenih več podrobnosti o različnih predlogih iz tega sporočila. Namen tega akcijskega načrta EU je:

- predstavljati enoten prispevek EU k rezultatom ukrepov ZN v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja za obdobje 2010–2015;
- zagotoviti podlago za ozaveščanje naših ključnih in strateških partnerjev ter dialog z njimi pred plenarnim zasedanjem na visoki ravni v okviru G8/G20 in po njem ali na forumih, kot so razvojno srečanje Azija-Evropa (26. in 27. maja 2010), vrh EU-LAK (18. maja 2010) in tretji vrh Afrika-EU (29. in 30. novembra 2010);
- prispevati k strategiji Evropa 2020.

Predlagani so naslednji ukrepi za EU in države članice.

² Sklepi Sveta 11096/08, 24. 6. 2008.

³ COM(2009) 160 in sklepi Sveta 10018/09, 18. 5. 2009.

⁴ Glej delovni dokument služb Komisije o financiranju razvoja SEC(2010) 420.

⁵ SEC(2010) 418; SEC(2010) 419; SEC(2010) 420; SEC(2010) 421 in SEC(2010) 422.

2. UKREPANJE EU ZA POSPEŠEVANJE NAPREDKA V ZVEZI Z RAZVOJNIMI CILJI TISOČLETJA

2.1. Verodostojen načrt za izpolnjevanje zavez glede pomoči leta 2015

Uradna razvojna pomoč je ključna za razvoj. Kriza je pokazala, da je pogosto delovala kot varnostna mreža, pri čemer se je dokazala kot stabilen vir financiranja ob slabših zasebnih tokovih. To je državam v razvoju omogočilo, da so ohranile osnovne socialne storitve in splošno delovanje države ter ustvarile osnovno gospodarsko dejavnost. Kot takšna je dobra naložba v regionalno in globalno stabilnost.

EU ostaja skupno daleč največji donator na svetu, saj zagotavlja skoraj 56 % svetovne pomoči. Uradna razvojna pomoč EU se je po sprejetju razvojnih ciljev tisočletja skoraj podvojila in je leta 2009 znašala 49 milijard EUR. Čeprav je bila manjša od ravni leta 2008, predstavlja 0,42 % BND EU in je dober rezultat v primerjavi z drugimi pomembnimi donatorji kljub slabim proračunskim položajem v večini držav članic. EU kljub temu zaostaja za načrti za doseganje skupnega vmesnega cilja EU, tj. 0,56 % BND do leta 2010 kot korak k zagotavljanju 0,7 % BND za uradno razvojno pomoč do leta 2015.

Odložitev povečanja pomoči bi pomenila odložitev napredka v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja. V sedanji finančni in gospodarski krizi ni lahko držati naših skupnih obljub, da bomo namenili 0,7 % našega BND za uradno razvojno pomoč do leta 2015 in usmerili 50 % povečanja uradne razvojne pomoči v Afriko, vendar je to še vedno izvedljivo in potrebno. To je vprašanje predvidevanja in politične volje. Vsi donatorji morajo prispevati k skupnemu cilju na podlagi pravične svetovne porazdelitve bremena in pravične porazdelitve bremena znotraj EU. EU mora na plenarnem zasedanju ZN na visoki ravni predstaviti, na kakšen način namerava izpolniti svoje obljube, in tako dokazati, da ji lahko države v razvoju zaupajo. To vključuje obravnavanje novih globalnih izzivov z zagotavljanjem financiranja iz drugih sredstev, ne le iz uradne razvojne pomoči.

(1) Na področju uradne razvojne pomoči:

- poziv k pravični mednarodni porazdelitvi bremena, pri čemer morajo drugi mednarodni donatorji, vključno z novimi, povečati svojo raven zastavljenih ciljev v skladu z ravnjo EU;
- vzpostavitev realnih in preverljivih letnih akcijskih načrtov za izpolnitev posameznih ciljev⁶ ter objava prvih načrtov pred septembrom 2010;
- krepitev mehanizma EU za ugotavljanje odgovornosti: Svet mora na podlagi letnih akcijskih načrtov držav članic in poročila Komisije o spremljanju organizirati revizijo uradne razvojne pomoči znotraj EU in rezultate sporočiti Evropskemu svetu. V teh akcijskih načrtih morajo biti določene vsaj načrtovana poraba za uradno razvojno pomoč v naslednjem proračunskem letu ter napovedi za preostala leta do leta 2015;

⁶ 0,33 % BND za države članice EU, ki so k EU pristopale od leta 2004 naprej; 0,7 % BND za druge države članice EU, medtem ko so se države članice, ki so dosegle ta cilj, zavezale, da bodo ostale nad to ravnjo. Delovni dokument služb Komisije o financiranju razvoja opisuje različne možnosti za napredek, SEC(2010) 420, poglavje 4.5.

- obravnavanje sprejetja nacionalne zakonodaje za določitev ciljev v zvezi z uradno razvojno pomočjo na podlagi izkušenj v Belgiji ali Združenem kraljestvu.

2.2. Učinkovita uporaba pomoči: boljša izkoriščenost uradne razvojne pomoči, večja vrednost pomoči

Po ocenah⁷ bi se lahko učinkovitost letno povečala za 3 do 6 milijard EUR, če bi EU in države članice bolje izvajale načelo učinkovitosti pomoči, ki so ga potrdile s Pariško deklaracijo in Agendo za ukrepanje iz Akre. EU mora pospešiti izvajanje teh zavez, da se bodo pred četrtnim forumom na visoki ravni o učinkovitosti pomoči v Seulu leta 2011 pokazali dejanski rezultati. Predhodno usklajevanje evropskih ukrepov ima večji vpliv kot naknadno sprejemanje popravilnih ukrepov.

(2) Na področju učinkovitosti pomoči:

- postopno zблиževanje časovne razporeditve nacionalnih programskih ciklov in programskih ciklov EU na ravni držav partneric do leta 2013 in uporaba skupnega programskega okvira za skupne razvojne prednostne naloge in cilje v državah v razvoju, s čimer se preprečita podvajanje in prekrivanje;
- uporaba skupne časovne razporeditve in nadgradnja skupnega programskega okvira za pripravo strateških dokumentov evropskih držav in večletnih programov, kot je storila EU za Haiti, ter s tem izpolnitev naše zaveze partnerskim državam v zvezi z zagotovitvijo učinkovitosti pomoči in predvidljivosti;
- izboljšanje delitve dela EU ne le v državah prejemnicah, ampak tudi med njimi, v okviru obstoječega operativnega okvira o učinkovitosti pomoči (zlasti z zagotavljanjem njenega nevtralnega vpliva na količino pomoči, obravnavanjem vprašanja vrzeli v zvezi z zapostavljenimi državami⁸ in uvedbo sistematičnega postopka za izmenjavo informacij); ter vzpostavitev skupnega pristopa EU k izpolnitvi zavez o skupni odgovornosti in preglednosti, ki ju bo nato treba obsežno spodbujati;
- spodbujanje drugih donatorjev, vključno z novimi, k uporabi agende o učinkovitosti pomoči.

2.3. Evropska bližnjica do razvojnih ciljev tisočletja

2.3.1. Usmerjenost k državam, ki so najbolj oddaljene od razvojnih ciljev tisočletja

Da bi EU podprla doseganje razvojnih ciljev tisočletja, mora posebno pozornost nameniti najbolj oddaljenim ciljem. Vendar se razvojni cilji tisočletja ne smejo obravnavati kot zbirka ločenih sektorskih ciljev in kazalnikov. Nasprotno, medsebojno so povezani in se vzajemno krepijo, pri čemer jih je treba kot takšne obravnavati.

⁷ Študija, ki jo je naročila Evropska komisija, „Učinkovitost pomoči: Prednosti evropskega pristopa“, HTSPE Limited, oktober 2009.

⁸ Tako imenovane zapostavljene države so države z malo dejavnimi mednarodnimi donatorji in nizkimi ravnmi pomoči.

Čeprav mora biti EU dejavna v vseh državah v razvoju, je treba prednostno ukrepati v državah, v katerih je potreben največji napredek. Ciljno usmerjeno posredovanje je treba prek sistemov socialnega varstva, ki zagotavljajo široko pokritost ter so ključni element socialne kohezije in stabilnosti, usmeriti na najbolj ranljive skupine, vključno z ženskami, otroki in invalidi.

Obeti v zvezi z revščino so zlasti zaskrbljujoči v najmanj razvitih državah in državah, v katerih vladajo nestabilne razmere⁹. Nestabilne države so dosegle bistveno manjši napredek v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja kot druge države v razvoju, pri čemer je med njimi tudi veliko zapostavljenih držav. Če želimo to odpraviti, morajo biti prizadevanja donatorjev v nestabilnih državah večja in bolj usklajena¹⁰.

(3) Na področju nestabilnih držav in držav, ki so najbolj oddaljene od ciljev:

- zagotovitev mehanizmov usklajevanja EU za kratkoročno sprejemanje odločitev in organizacijo delitve dela v nestabilnih državah. To se je začelo s Haitijem;
- ohranitev ustreznega ravnovesja med nagrajevanjem uspešnosti in odzivom na potrebe, prerasporeditev sredstev k državam, ki so najbolj oddaljene od ciljev, ob upoštevanju nacionalnih politik in zmogljivosti. Komisija bo na ravni EU to predlagala v okviru vmesnega pregleda programov za države AKP leta 2010 ter predlagala večjo dodelitev za Afganistan in Pakistan v obdobju 2011–2013.

2.3.2. Usmerjenost k najbolj oddaljenim razvojnim ciljem tisočletja

Nedavno so bile predlagane revizije petih ključnih sektorjev v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja, in sicer v zvezi z zdravjem¹¹, izobraževanjem¹², humanitarno pomočjo v hrani¹³, zanesljivo preskrbo s hrano¹⁴ in spolom¹⁵. Te revizije so sestavni del celovitega akcijskega načrta EU za spodbujanje napredka v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja.

Kot splošno načelo morajo EU in države članice kot prvo možnost vedno uporabiti lastne strategije in sisteme¹⁶ partnerskih držav, da se bo okrepilo lastništvo držav. To je po možnosti treba izvesti prek programov na področju proračunske podpore in pogodbe o razvojnih ciljih tisočletja. Če se pomoč zagotovi zunaj nacionalnih sistemov, je treba jasno navesti razlog ter podpreti razvoj zmogljivosti za izboljšanje kakovosti nacionalnih sistemov.

(4) Na področju izboljšanja vpliva politik v ključnih sektorjih:

- na področju izobraževanja in zdravja osredotočenost ukrepov EU in držav članic na države, kjer so potrebe največje in kjer je mogoče podpreti trajnostne politike. Seznam prednostnih držav bo pripravljen pred septembrom;

⁹ SEC(2007) 1417 in sklepi Sveta 15118/07, 20. 11. 2007.

¹⁰ Evropsko poročilo o razvoju 2009, „Premagovanje šibkosti v Afriki – Oblikovanje novega evropskega prostora“, <http://erd.eui.eu/erd-2009>.

¹¹ COM(2010) 128.

¹² SEC(2010) 121.

¹³ COM(2010) 126.

¹⁴ COM(2010) 127.

¹⁵ SEC(2010) 265.

¹⁶ Zlasti za javnofinančno upravljanje, računovodstvo, revizije, javna naročila, okvire rezultatov in spremljanje.

- na področju zdravja zagotovitev, da Svetovni sklad za boj proti aidsu, tuberkulozi in malariji ter Svetovna zveza za cepiva in imunizacijo na podlagi večje usklajenosti politike ter nadaljnje politične in finančne udeležbe EU v teh dveh organizacijah delujeta kot podlaga za učinkovitost pomoči, upoštevata načela mednarodnega partnerstva za zdravje in prispevata h krepitvi zdravstvenih sistemov;
- na področju izobraževanja večja podpora nacionalnim načrtom v sektorju izobraževanja, ki bodo prek dvostranskih in večstranskih kanalov ter pospešene pobude „Izobraževanje za vse“ zagotovili kakovostno izobraževanje;
- obravnavanje vseh vidikov zanesljive preskrbe s hrano, pri čemer se je treba osredotočiti na ekološko učinkovito kmetijstvo, male kmetijske posestnike, podporo trajnostnim nacionalnim in regionalnim politikam (vključno z večjo finančno podporo celostnemu razvojnemu programu za afriško kmetijstvo in pospešenim izvajanjem smernic o politiki afriških zemljišč) ter spodbujati boljšo vključenost prehrane, zlasti v južni Aziji;
- izboljšanje odgovornosti in spremljanja enakosti spolov z uporabo političnih možnosti OECD v vseh ukrepih, povezanih z razvojnimi cilji tisočletja (da se uporabijo v najmanj 80 % vseh ukrepov EU in držav članic);
- nadaljnje prednostno obravnavanje ukrepov za reševanje težav na področju svetovnega zdravja, kmetijstva in zanesljive preskrbe s hrano v okvirnih raziskovalnih programih EU.

2.3.3. *Spodbujanje lastništva v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja v partnerskih državah*

Vse zgodbe o uspehu kažejo, kako pomembno je močno lokalno politično udejstvovanje. Za spodbuditev lastništva zadevnega prebivalstva morajo donatorji pri svojem ukrepanju upoštevati tudi kulturno razsežnost razvojnega procesa.

EU in njene države članice morajo pri določanju prednostnih naložb za podporo razvojnih ciljev tisočletja ter prilagajanju ciljev in kazalnikov razmeram v posamezni državi še naprej spodbujati in podpirati pristope, ki temeljijo na dejanskem stanju v državi. Lastništvo v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja je treba obravnavati kot del obsežnejših zavez na področju upravljanja, ki so jih sprejele partnerske države, in kot bistveni del dialoga EU s temi državami. Visokokakovostni statistični podatki so ključni za spremljanje napredka v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja na državni ravni ter tudi spodbujanje javne odgovornosti in zagotavljanje temeljev za racionalne politike, proces odločanja, makroekonomsko upravljanje in učinkovito dodeljevanje sredstev. Težava v zvezi s pomanjkanjem zanesljivih in točnih podatkov za spremljanje napredka glede razvojnih ciljev tisočletja je zlasti velika v Afriki.

(5) Na področju večjega lastništva:

- uporaba partnerstva med Afriko in EU v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja kot podlaga za krepitev regionalnega usklajevanja spremljanja razvojnih ciljev tisočletja v Afriki v sodelovanju z regionalnimi organizacijami;
- spodbujanje vključevanja razvojnih ciljev tisočletja v lastne razvojne strategije držav v razvoju.

2.4. Proaktivni delovni program za usklajenost politik za razvoj

EU podpira razvojne cilje tisočletja tudi tako, da z drugimi politikami, ne le s politiko na področju pomoči, bolj podpira razvojne cilje. V zadnjih petih letih je zato EU uvedla predhodne in naknadne mehanizme v zvezi s tem, vključno z ocenami učinka, ki obravnavajo zunanji učinek priporočil glede politik¹⁷. Delovni program za usklajenost politik za razvoj¹⁸ določa dejanske cilje in kazalnike napredka za izvajanje zavez EU glede usklajevanja politik za razvoj v zvezi z različnimi politikami, ki vplivajo na naslednjih pet globalnih izzivov: trgovino in finance, podnebne spremembe, zanesljivo preskrbo s hrano, migracije in varnost.

(6) Na področju usklajenosti politik za razvoj:

- proaktivna in zgodnja uporaba delovnega programa za usklajenost politik za razvoj kot orodje za vodenje procesa odločanja EU v zvezi z veliko različnimi odločitvami, ki poleg razvojne pomoči vplivajo na države v razvoju.

2.5. Uporaba domačih sredstev z boljšim obdavčenjem¹⁹

Nobena država ne more vzpostaviti uspešne družbe le z zunanjo pomočjo. Lastna sredstva partnerskih držav so ključna za njihov razvoj, ker povečujejo legitimnost države, krepijo lastništvo razvojnih politik ter so trden vir financiranja za zagotavljanje javnih dobrin in izpolnitev razvojnih ciljev tisočletja.

Da bi države v razvoju znatno povečale svoj delež davkov v razmerju do BDP²⁰, je treba v teh državah okrepiti podporo EU za vzpostavitev trajnostnih fiskalnih in carinskih sistemov prek celovitega pristopa k davčni in carinski upravi ter reformam. Donatorji morajo podpreti večstranske in regionalne pobude, si prizadevati za pregledno, sodelujoče in pravično mednarodno davčno okolje, okrepiti zmogljivosti spremljanja v državah v razvoju za boj proti nedovoljenim davčnim tokovom in carinskim goljufijam ter podpreti sklenitev in izvajanje ustreznih sporazumov. Državam v razvoju je treba omogočiti tudi učinkovitejšo udeležbo v mednarodnem sodelovanju na področju davkov in carine. Boljše pobiranje domačih prihodkov mora prispevati k zapolnitvi finančnih vrzeli v zvezi z najbolj oddaljenimi razvojnimi cilji tisočletja na državni ravni.

(7) Na področju davkov in razvoja:

- krepitev zmogljivosti držav v razvoju za zbiranje domačih prihodkov z davčnimi reformami in upravo. Povečanje zmogljivosti carinske uprave držav v razvoju, da bi se učinkovito prispevalo k nacionalnim razvojnim ciljem. Večja podpora za pobude, ki spodbujajo preglednost prihodkov in domačo odgovornost, kot sta izvrševanje zakonodaje, upravljanje in trgovina na področju gozdov ter pobuda za preglednost v ekstraktivni industriji, in izboljšanje usklajenosti donatorjev;
- spodbujanje dobrega upravljanja v davčnih zadevah in podpora boju proti davčnim utajam z mednarodnimi standardi, sodelovanjem pri olajšanju sklenitve in izvajanja sporazumov, kot so sporazumi o izmenjavi davčnih podatkov in po potrebi konvencij

¹⁷ SEC(2007) 1202, SEC(2009) 1137 in sklepi Sveta 16079/09, 18. 11. 2009.

¹⁸ SEC(2010) 421.

¹⁹ COM(2010) 163.

²⁰ S sedanje zelo nizke ravni, ki je povprečno 15 %.

o izogibanju dvojnemu obdavčenju, sprejetje in izvajanje smernic OECD o transfečnih cenah v državah v razvoju ter stalno raziskovanje v zvezi s standardom poročanj po posameznih državah za večnacionalne gospodarske družbe.

2.6. Krepitev regionalnega povezovanja in trgovine za spodbujanje rasti in zaposlovanja

Regionalno povezovanje povečuje politično stabilnost in gospodarsko blaginjo. Državam pomaga zagotavljati javne dobrine, ki so ključne za trajnostni razvoj, s čimer neposredno in posredno prispeva k razvojnim ciljem tisočletja. EU politično in finančno podpira regionalno povezovanje v svojih zunanjih odnosih.

Sodelovanje v mednarodni trgovini je glavni vir sredstev, ki jih države v razvoju potrebujejo za doseganje razvojnih ciljev tisočletja, in mora biti del vsake uspešne razvojne strategije.

Zato si EU še naprej prizadeva za razvoju prijazno zasnovo mednarodnih trgovinskih predpisov in podpira zmogljivost partnerskih držav za sodelovanje v svetovni in regionalni trgovini, vključno s spodbujanjem sporazumov o gospodarskem partnerstvu. V skladu z osmim razvojnim ciljem tisočletja EU zagotavlja posebne trgovinske preferencialne za države v razvoju, vključno s povsem prostim dostopom do trga EU za vse razen orožja iz najmanj razvitih držav. Poleg tega EU še naprej zagotavlja, da dvostranski sporazumi EU ne vključujejo klavzul, ki bi lahko ovirale dostop držav v razvoju do zdravil.

EU in države članice so veliko pred ciljnimi letom 2010 izpolnile tudi svojo skupno zavezo, da bodo letno porabile 2 milijardi EUR za pomoč za trgovino. Poleg tega močno podpirajo proizvodno zmogljivost in trgovinsko infrastrukturo, pri čemer je leta 2008 njihova skupna pomoč za trgovino presegla 10 milijard EUR, kar je veliko več kot leta 2007.

EU mora nadgraditi ta dosežek, več pozornosti nameniti najmanj razvitim državam ter bolj strateško in učinkoviteje sodelovati, kot je določeno v ustreznem delovnem dokumentu službe.

(8) Na področju regionalnega povezovanja in trgovine:

- večja podpora razvoju zasebnega sektorja, zlasti z mehanizmi, kot sta investicijski sklad za države AKP in skrbniški sklad za infrastrukturo EU-Afrika;
- v okviru pregleda zunanjega mandata Evropske investicijske banke (EIB) krepitev zmogljivosti EIB za podporo razvojnih ciljev EU ter spodbujanje učinkovitega kombiniranja nepovratnih sredstev in posojil v tretjih državah;
- nadaljnje prizadevanje za sklenitev kroga pogajanj v Dohi ter dvostranske in regionalne trgovinske sporazume, ki upoštevajo in ustrezno izražajo različne potrebe partnerskih držav, vključno s sporazumi o gospodarskem partnerstvu;
- dodatna pospešitev zagotavljanja pomoči za trgovino, pri čemer je treba okrepiti prizadevanja za najmanj razvite države, in učinkovitosti pomoči ter zlasti sklenitev sporazuma o regionalnih paketih pomoči za trgovino za države AKP pred koncem leta 2010.

2.7. Uporaba inovativnih virov financiranja za reševanje globalnih izzivov

Po gospodarski krizi in za spopadanje z vedno večjimi globalnimi izzivi, vključno z razvojnimi cilji tisočletja, se zgolj s proračuni in zasebnimi naložbami morda ne bodo mogla zagotoviti potrebna sredstva. Za predvidljivo in trdno zagotovitev dodatnih sredstev je treba v celoti izkoristiti tudi možnost inovativnega financiranja.

Več inovativnih mehanizmov je že nadgradilo javno-zasebna partnerstva in trge ter zagotovilo dober dodatek k obstoječim sredstvom in mehanizmom na področju podpore razvoja. Druge možnosti se zdaj obravnavajo v različnih forumih, vključno z vodilno skupino za inovativno financiranje razvoja. Službe Komisije so analizirale tudi možnost različnih mehanizmov za ustvarjanje prihodka²¹.

Globalizacija zelo koristi svetovnemu gospodarstvu, vendar najrevnejše države še niso izkoristile vseh priložnosti. To je treba odpraviti z razdelitvijo novih prihodkov.

(9) Na področju inovativnega financiranja:

- podpora predlogom na področju inovativnih mehanizmov financiranja z veliko možnostjo ustvarjanja prihodkov, da se zagotovi predvidljivo financiranje za trajnostni razvoj, zlasti v najrevnejših in najranljivejših državah²².

2.8. Preskusni primer v zvezi s podnebnimi spremembami

Podnebne spremembe so velik skupni izziv in vplivajo na napredek v zvezi z vsemi razvojnimi cilji tisočletja.

EU se je zavezala, da bo podprla države v razvoju pri sprejetju in izvajanju ustreznih strategij za prilagoditev in/ali ublažitev. To uresničuje z večjim upoštevanjem vprašanj v zvezi s podnebnimi spremembami v razvojnih politikah in lajšanjem dostopa držav v razvoju do tehnologij z nizkimi emisijami ogljika, ki so odporne na podnebje in spoštujejo pravice intelektualne lastnine, skupaj s povečevanjem njihovega znanja o podnebnih spremembah in krepitvijo podpore EU za raziskave, ki so s tem povezane, v državah v razvoju in skupaj z njimi. To jim mora omogočiti razvoj stroškovno učinkovitih pristopov k ublažitvi in prilagoditvi, ki temeljijo na ekosistemu.

Poleg tega mora EU v okviru pogajanj po konferenci v Københavnu in krogu pogajanj o razvoju v Dohi še naprej spodbujati boljši dostop držav v razvoju do okolju prijazne tehnologije, vključno z nadaljnjo liberalizacijo trgovine na področju okoljskega blaga in storitev z zmanjšanjem in odpravo tarifnih in netarifnih ovir.

(10) Na področju podnebnih sprememb:

- izvajanje zaveze EU, da zagotovi 2,4 milijarde EUR na leto za financiranje hitrega začetka izvajanja ukrepov za države v razvoju v obdobju 2010–2012 ter da so ta sredstva programirana in izplačana v skladu z agendo o učinkovitosti pomoči. Komisija je pripravljena prevzeti vlogo lajšanja izvajanja in spremljanja usklajenih

²¹ SEC(2010) 409.

²² Odstavka 23 in 27 sklepov Evropskega sveta z dne 29. in 30. oktobra 2009 in odstavek 8 sklepov Evropskega sveta z dne 25. in 26. marca 2010.

odločitev na področju zaveze EU glede financiranja hitrega začetka izvajanja ukrepov²³.

2.9. Razvoj in varnost

Razvoj ni mogoč brez varnosti, dolgoročne varnosti pa ni mogoče zagotoviti brez naložb v razvoj. Večina držav v nestabilnih razmerah zaostaja za razvojnimi cilji tisočletja, pri čemer si je treba zlasti prizadevati za stroškovno učinkovito zagotovitev pomoči takšnim državam.

(11) Na področju nestabilnosti in varnosti:

- podpora akcijskemu načrtu EU v zvezi z nestabilnimi in konfliktnimi razmerami, ki ga je treba predlagati leta 2010 za celovitejšo in bolj povezano obravnavanje takšnih razmer ter boljše vključitev razvojnih ciljev v načrtovanje in izvajanje mirovniških operacij in operacij za stabilnost.

2.10. Struktura svetovnega upravljanja

Vlade po svetu so po gospodarski krizi priznale potrebo po resnično vključujočem svetovnem upravljanju. Mednarodna institucionalna ureditev je zapletena, interesi najrevnejših držav pa so pogosto zapostavljeni. Razdrobljenost večstranske pomoči zaradi širjenja večstranskih agencij²⁴ je še ena velika težava. EU mora zagotoviti novo spodbudo za stalne dejavnosti, ki se izvajajo v različnih mednarodnih forumih, vključno z G20, da bi se preoblikovalo svetovno upravljanje.

Glavni izziv je vzpostavitev ravnovesja med legitimnostjo in učinkovitostjo svetovnih institucij, vključno z regionalnim predstavnštvom.

(12) Na področju svetovnega upravljanja:

- podpora sedanjim procesom preoblikovanja za večjo usklajenost in učinkovitost sistemov ZN, da se postopno racionalizira delovanje agencij in zmanjša njihovo število;
- zagotovitev hitrega in ustreznega povečanja deležev glasov držav v razvoju in držav v tranziciji v Svetovni banki in Mednarodnem denarnem skladu; prizadevanje za en evropski sedež kot končni cilj in krepitev usklajevanja EU, zlasti v okviru regionalnih razvojnih bank.

3. NADALJNI RAZVOJ

Naslednjih pet let bosta evropska in svetovna razvojna politika na resnični preizkušnji. V tem obdobju bo morala EU izpolniti svojo obljubo, da bo namenila 0,7 % BND za uradno razvojno pomoč, in v celoti prevzeti svojo vlogo pri zagotavljanju doseganja razvojnih ciljev

²³ COM(2010) 86.

²⁴ Po podatkih OECD zdaj obstaja več kot 260 mednarodnih organizacij, ki so pristojne za uradno razvojno pomoč, pri čemer jih je bilo leta 1940 15. Obstaja več kot 100 agencij, od katerih vsaka upravlja manj kot 20 milijonov USD letno, skupaj pa predstavljajo le 2 % temeljnega in netemeljnega financiranja večstranskih organizacij.

tisočletja. Hkrati bosta morala EU in razviti svet dokazati svojo zavezanost državam v razvoju na področju podnebnih sprememb ter obljube spremeniti v praktične in učinkovite ukrepe.

Naslednja leta pa bodo tudi obdobje velikih priložnosti za države v razvoju. Doseganje razvojnih ciljev tisočletja bo za veliko držav pomenilo podlago za rastoče gospodarstvo, ki je sposobno preživetja. Obstaja veliko zgodb o uspehu, ki jih je mogoče nadgraditi. Partnerstvo med EU in Afriko v vzponu lahko nadgradi razvojne cilje tisočletja in zagotovi trajnostne temelje za rast.

Zgoraj navedeni načrt v dvanajstih točkah zagotavlja podlago za prispevek EU k spopadanju s temi izzivi in izkoriščanju teh priložnosti. EU mora še naprej ostati največji donator pomoči na svetu, vendar mora biti hkrati odločena, da bo pomoč, ki jo zagotavlja, še boljša in učinkovitejša. To je mogoče doseči le s sodelovanjem v partnerstvu z državami v razvoju na področju vprašanj, kot sta upravljanje in obdavčitev, ter z drugimi donatorji, ki morajo biti tako ambiciozni kot EU. Medtem morajo biti države v razvoju odločene zagotoviti, da se bo s pomočjo zagotovila resnična in trajna sprememba.

Komisija poziva Svet in države članice, naj potrdijo zgoraj navedene ukrepe in jih aktivno izvajajo. Komisija bo spremljala izvajanje tega načrta v dvanajstih točkah v postopku poročanja EU v zvezi s financiranjem razvoja in poročala o njem. EU mora pozvati tudi vse druge mednarodne donatorje, naj zagotovijo pravično mednarodno porazdelitev bremena ter vzpostavijo svoje lastne akcijske načrte, da bodo povečali svetovno raven zastavljenih ciljev v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja.